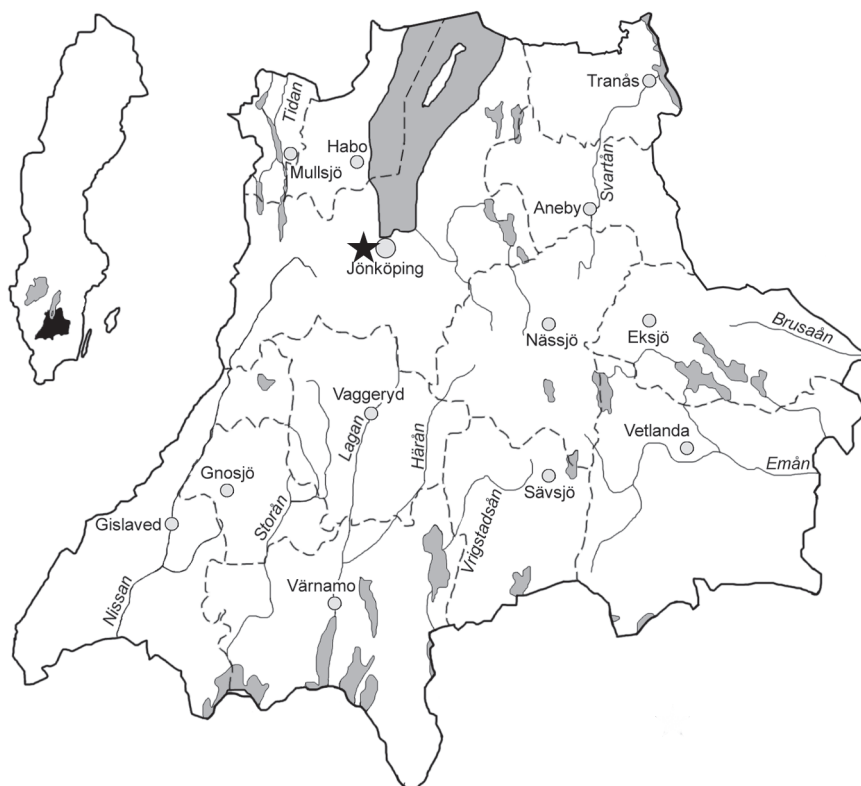

RV40, GC-väg delen Olsbovägen - banvallen

Arkeologisk utredning, etapp 2, inför vägbyggnation
inom fastigheten Knutshult 1:7, Mulseryds socken i
Jönköpings kommun, Jönköpings län

Rapport, foto och ritningar: Ann-Marie Nordman

Grafisk design: Anna Stålhammar

Tryck: Arkitektkopia, Jönköping

Jönköpings läns museum, Box 2133, 550 02 Jönköping

Tel: 036-30 18 00

E-post: info@jkpglm.se

www.jkpglm.se

Utdrag ur tryckta och ajourhållna ekonomiska kartor är återgivna enligt tillstånd:

Ur karta © Lantmäteriet. Medgivande MS2007/04833.

ISSN: 1103-4076

© JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM 2011

Rapport över utförd arkeologisk undersökning

Beskrivning av undersökningsresultaten.

Jönköpings läns museum har genomfört en arkeologisk utredning, etapp 2, inom Knutshult 1:7, inför nybyggnation av GC-väg längs RV40, sträckan banvallen - Olsbovägen. Utredningen bestod av arkivgenomgång samt sökschaktning längs den cirka 1,5 km långa vägsträckningen.

TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR

Vid tidigare genomförd utredning (Arkeologisk rapport 1994:26, 2000:12) inför planerad breddning av RV40 konstaterades att området är av intresse på grund av passagen över Dumme Mosse och möjligheterna att påträffa både stenålderslämningar och kommunikationslämningar i form av kavelbroar från förhistorisk och/eller historisk tid. Länets äldsta kända fornfynd påträffades i Dumme mosse för ca hundra år sedan. Fyndet bestod av två ljusterspetsar av ben från mesolitisk tid, ca 10 000 år sedan (Göteborgs arkeologiska museum, inv.nr. 3731-2). Enligt uppgift från Tekniska kontoret, Jönköpings kommun, har äldre kavelbro påträffats vid anläggandet av befintlig GC-väg över mossen, öster om utredningsområdet. Tyvärr fick läns museet aldrig möjlighet att ta dendro- eller ¹⁴C-prover i denna bro vars äldsta delar mycket väl kan härstamma från medeltid eller 1500-tal. Även möjliga gravar och gravfält från förmodligen järnålder har registrerats i närområdet (bl a Mulseryd RAÄ 7, 8 och 200).

FÄLTARBETE

Schaktningarna koncentrerades till den östra halvan av den planerade sträckningen på grund av närheten till Dumme Mosse och den lämpliga topografin. Längre västerut blev topografin mer varierad och mängden stora stenblock ökade markant. Vid schaktning i mossen deltog kvartärgeologen Mats Regnell från Stockholms universitet. Syftet med Mats deltagande var att vara behjälplig med tolkning av påträffade torvlager och de eventuella mänskliga spåren i dessa.

RESULTAT

Tolv sökschakt öppnades längs den östra delen av vägsträckningen (700 - 1 600 meter öster om järnvägsvallen). Sökschakten mätte 4-50 x 2-4 meter. Sammanlagt öppnades ca 200 löpmeter schakt. Matjordstäckets tjocklek varierade från 0,1 till 0,2 meter. Den orörda alven utgjordes av siltig, ljus sand i alla schakt. Mängden och storleken av jordfasta stenar varierade från schakt till schakt. Största mängder och storlekar förekom i de högst belägna schakten där det fanns meterstora block (t ex vid gården Sobo). Vid gårdsläget Sobo påträffades dels en husgrund (obj 1) dels fossil åkermark (obj 2). Alla dessa lämningar kan knytas till gården som brukades åtminstone fram till 1950-talet (ekonomiska kartan 7E 1i, 1956).

Schaktet i mossen öppnades vid en våtmark som utgör en förlängning av Dumme Mosses flikiga system. Lagerföljden utgjordes av vitmosstorv, överlagrande kärrtorv som i sin tur överlagrade sand eller siltig sand. Som tjockast var torvlagen sammanlagt 1,7 meter tjocka. Avsaknaden av gyttja visar att våtmarken inom aktuellt område inte har föregåtts av ett sjöstadium. Dock innehöll de understa 10 cm av kärrtorven en viss gyttjekomponent (svag doft av svavelväte) vilket representerar en kärrmiljö som under delar av året har stått under vatten. Kärrrets utvecklingshistoria kan beskrivas som en klimatbetingad försumpning av förutvarande fast mark (arkivrapport Mats Regnell).

Bortsett från sentida odlingsspår och husgrund vid gården Sobo framkom inga spår av anläggningar eller andra spår av mänskliga aktiviteter i sökschakten. Några ytterligare arkeologiska åtgärder anses inte nödvändiga.

Jönköpings läns museum har samrått med länsstyrelsen angående åtgärdsförslaget.

Administrativa uppgifter

IDENTIFIERINGSUPPGIFTER

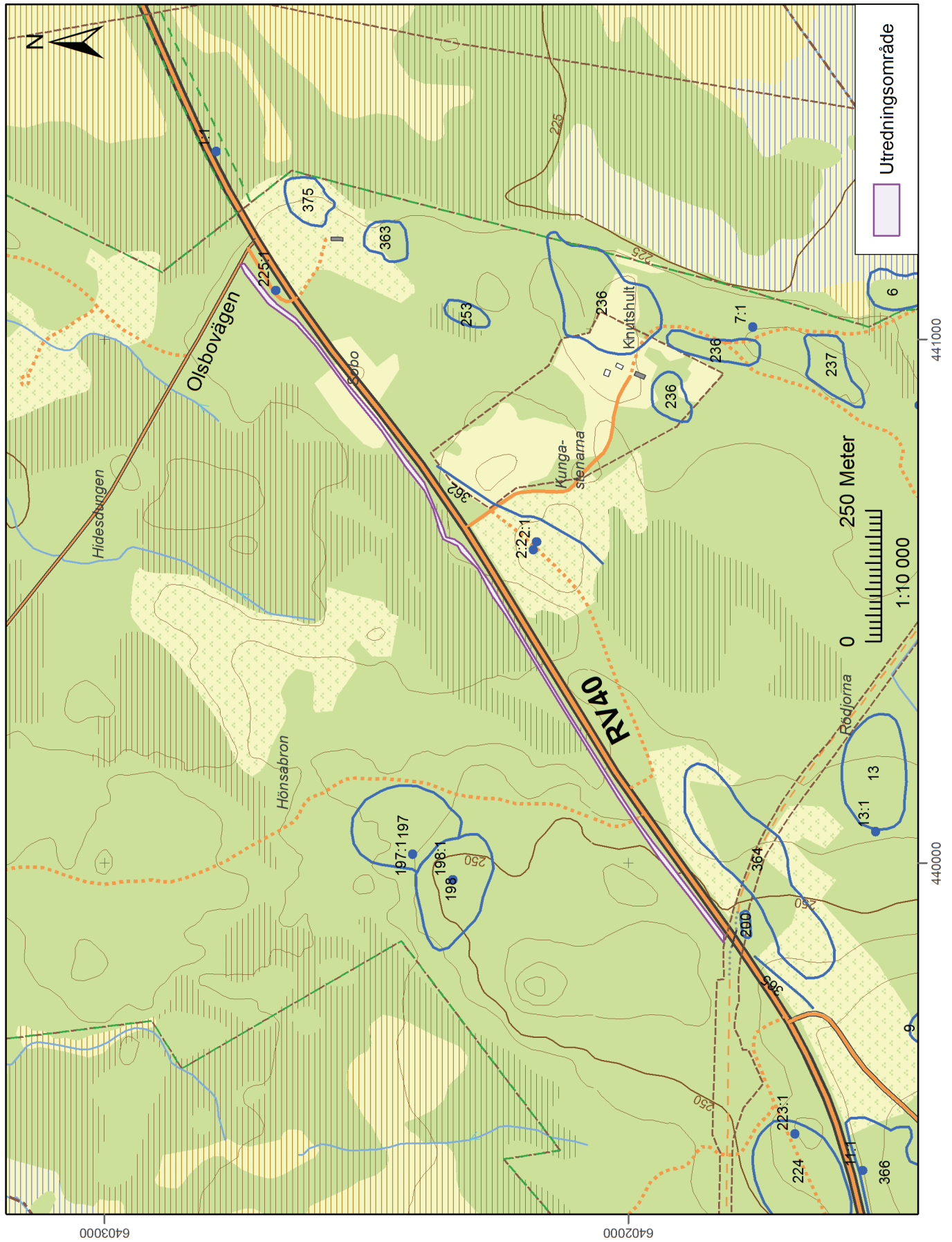
Dnr: 232/2011	Dnr enl Lst beslut: 431-4544	Rapport: 2011:79
Landskap: Småland	Län: Jönköping	Kommun: Jönköping
Socken: Mulseryd	Trakt/kvarter/fastighet: GC-väg, rv40 Olsbovägen-banvallen	
Ekonomisk karta: 7E 1i	Fornl nr:	Stad:
N: 6402301	E: 440580	Nivå – lägsta: 230 möh -högsta: 235 möh

UNDERSÖKNINGENS ART OCH OMFATTNING

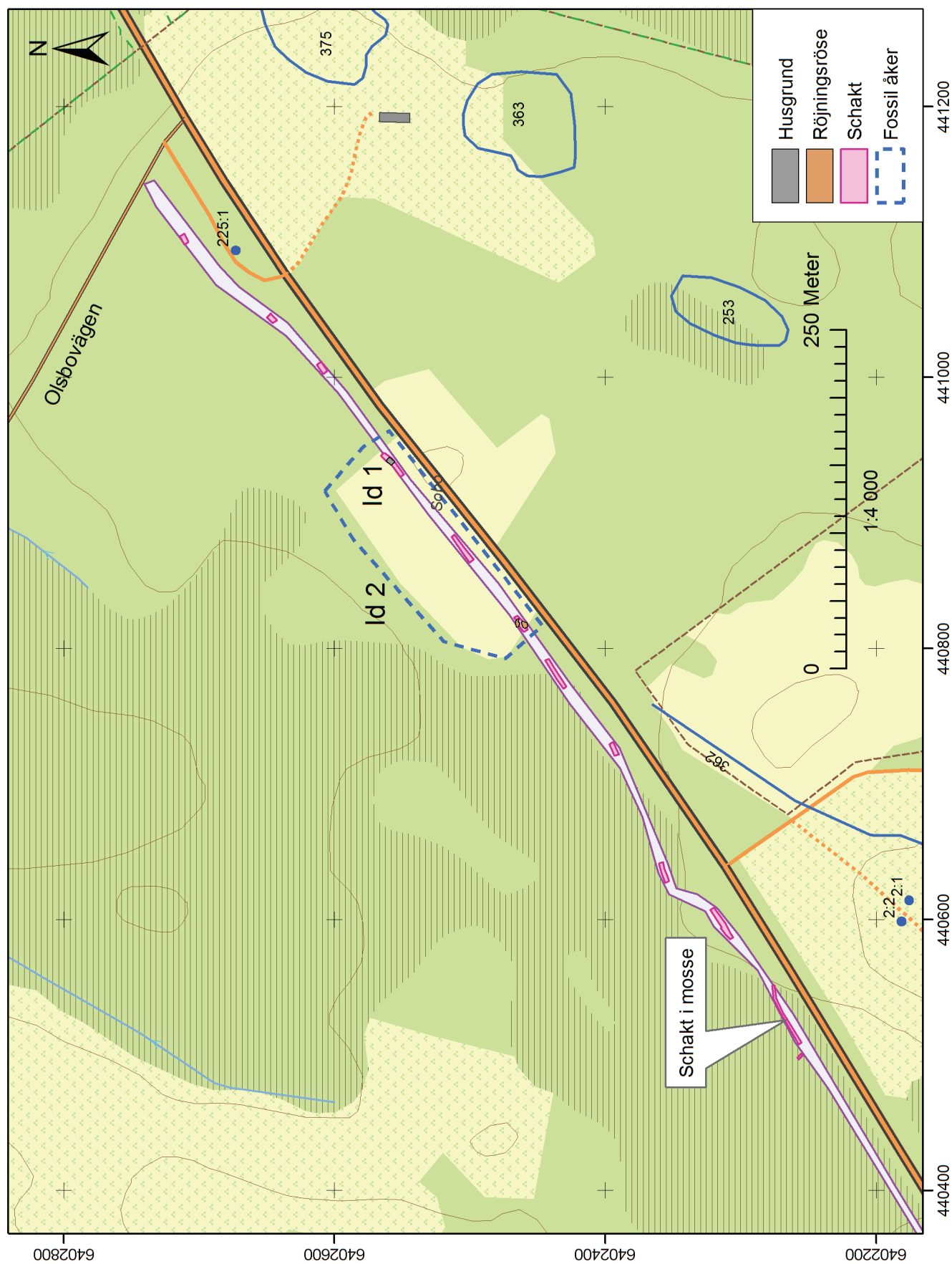
Typ av exploatering: Vägbygge				
Typ av undersökning: Särskild arkeologisk utredning, etapp 2				
Uppdragsgivare: Jönköpings kommun			Ansvarig institution: Jönköpings läns museum	
Fältarbetsledare: Ann-Marie Nordman			Fältarbete from 2011-11-08 tom 2011-11-11	
Antal arbetsdagar i fält: 3				
Undersökningens omfattning	Utredd yta/m ²	Schaktad yta/m ²	Schakt/löpm	Volym/m ³
	11390	660		

UNDERSÖKNINGSOBJEKT OCH UNDERSÖKNINGSRESULTAT

Uppgifter ur RAÄ:s fornl.reg	Sammansatta lämningar:
Lämningar:	
Undersökningsresultat	Sammansatta lämningar:
Anläggningar:	
Totalt antal undersökta	-gravar: 0 -boplatiskonstruktioner: 0
Datering:	

GC-väg, delen Olsbovägen-banvallen, översikt. Skala 1:10 000.

Gc-vägen delen Olsbovägen-banvallen, detalj av östra delen. Skala 1:4 000.

Objekttabell

Obj. nr/ RAÄ-nr	Lämning- styp	Beskrivning	Antikvarisk bedömning
1	Husgrund, historisk tid	Ladugårdsgrund, rektangulär, i schaktet synligt 5x2m ((SÖ-NV) stor småstenspackning (golv?) av 0,1 m stora stenar. Vid Ö väggen spår av liggande timmer. Grunden fortsätter utanför schaktet både åt N och S.	Övrig kulturhistorisk lämning
2	Fossil åker	Område med fossil åker, 200x70 m (SV-NÖ) bestående av en blockformig åkeryta och ca 12 röjningsrösen. Röjningsrösen är 2-8 m i diam och 0,4-1,3 m h, av 0,2-1,2 m stora stenar. Rösena finns både på och utanför odlingsytan. Inom området finns husgrunder efter gården Sobo (jmf ekon karta 7E 1i, 1956). Åkerytan fortsätter S om RV40.	Övrig kulturhistorisk lämning

Arkeologisk rapport 2011:79
JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM